

UPPGIFTER till Marthaförbundets broschyr

FISK året om

Inledning	2
Uppgifter	
Fiskarter	3
Vinterfiske i skärgården	4
Fisk – en mångsidig delikatess	5
Hur kan man tillaga fisk?	6
Recept	7
Planera en meny	8
Presentera en fiskart	9
Fiskkropp	17
Odlad fisk	18
Översätt till svenska	20
Tycker du om fisk?	21
Östersjön-spelet	22
Ord	24
Sanasto	28

Uppgifter: Sara Kirla

Bilder: Sara Kirla (s. 17 & 22)

Foto: Karin Lindroos (s. 4, 6, 9–16)

INLEDNING

FISK ÅRET OM heter Marthaförbundets broschyr som handlar om inhemska fiskarter och som bjuder på läckra recept för att inspirera till ökad användning av fisk i matlagningen. Broschyren finns att läsa på Svenska nu:s webbsida eller kan beställas av Marthaförbundet mot betalning av postningen.

I detta häfte hittar du lektionstips som underlättar behandlingen av broschyren på lektionerna. I slutet av häftet finns även en omfattande ordförteckning.

Innan ni bekantar er med broschyren och uppgifter kan ni förslagsvis diskutera

- om elever brukar äta fisk
- vilka fiskarter och fiskrätter är deras favoriter
- om någon brukar fiska osv.

Behandlingen av temat kan utvidgas på många sätt. Förslagsvis kan eleverna:

- under en viss tid hålla en ”fiskdagbok” där de antecknar vilka fiskarter och i vilka situationer (var, när, vad de tyckte om maten osv) de har konsumerat.
- prova på ett recept hemma och rapportera på lektionen.

När temat har behandlats kan man sammanfatta arbetet genom en diskussion kring vad eleverna har lärt sig om temat, om deras syn på fisk och fiske har ändrats på något sätt, vilka andra råvaror skulle de vara intresserade av att lära sig mera om...

Marthaförbundet och Svenska nu har tidigare samarbetat kring mjölk, spannmål, vilda växter, svamp och bär. Materialen finns på Svenska nu:s webbsida.

FISKARTER

Titta på anagram och kasta om bokstäverna – vad heter fiskarterna på svenska och finska?

Fiskarter	=	Kalalajeja
BANREX	=	AHLAN
TRÖM	=	RÄKSI
ÖGS	=	UHKA
DAGDÄ	=	IHKUA
RABORBE	=	VENHA
SNOR	=	UROKE
ELAK	=	EDAM
GRINSTÖMM	=	KISKALA

FACIT

	Fiskarter	=	Kalalajeja
BANREX	braxen	=	AHLAN
TRÖM	mört	=	RÄKSI
ÖGS	gös	=	UHKA
DAGDÄ	gädda	=	IHKUA
RABORBE	abborre	=	VENHA
SNOR	nors	=	UROKE
ELAK	lake	=	EDAM
GRINSTÖMM	strömming	=	KISKALA

VINTERFISKE I SKÄRGÅRDEN (s.2 i broschyren)

Berätta om bilden

1. Läs först igenom ordlistan.

jää = is, -en

moottorikelkka = snöskot/er, -ern, -rar, -rarna

nahkamyssy = skinnmössa, -n 1

pilkkiä = pimpla I

rukkanen = handske, -n 2

saapas = stöv/el, -n, -lar, -larna

sumu = dimma, -n

talvitakki = vinterjacka, -n 1

verkko = nät, -et 5 / garn, -et 5

2. Titta på bilden och berätta om den för ditt par.

- Var och när är bilden tagen?
- Hur är vädret?
- Vad gör mannen?
- Vad har han på sig?
- Vem är han?
- Var bor han?
- Hur gammal är han?
- Varför sitter han där?
- Vad tänker han på?
- Hur länge har han suttit där?
- Hur kommer han hem?
- Vad ska han göra efter det?

3. Nu får ditt par berätta samma historia utan bild.

FISK – EN MÅNGSIDIG DELIKATESS (s.3 i broschyren)

Vilka **adjektiv** hittar du i inforutan *Att tänka på då du tillreder fisk* (s.3)? Vad betyder de? I vilken form står de i texten? Varför står de just i dessa former?

Mitä **adjektiiveja** löydät tekstillä *Att tänka på då du tillreder fisk* (s.3)? Mitä ne merkitsevät? Missä muodossa ne esiintyvät tekstissä? Miksi ne ovat juuri kyseisessä muodossa?

färdig _____ = valmis _____

Sana *fisk* on en-sukuinen → färdig

_____ = _____

_____ = _____

_____ = _____

_____ = _____

_____ = _____

_____ = _____

FACIT

färdig = valmis

Sana *fisk* on en-sukuinen → färdig

varm = lämmin

Sana *protein* on ett-sukuinen → varmt

snabb = nopea, pika-

Adjektiivi *snabb* on yhdyssanan alkuosa → snabb

kort = lyhyt

Sana *tillredningstider* on monikossa → korta

mager = vähärasvainen

Sana *fisksorter* on monikossa → magra

fet = rasvainen

Adjektiivi *fet* seuraa omistussanaa *våra* (meidän) → feta

positiv = positiivinen

Sana *effekt* on en-sukuinen → positiv

orensad (verbistä johdettu adjektiivinen muoto) = perkaamaton

Sana *fisk* on en-sukuinen → orensad

rensad (verbistä johdettu adjektiivinen muoto)= perattu

Sana *fisk* on en-sukuinen → rensad

filerad (verbistä johdettu adjektiivinen muoto) = fileerattu

Sana *fisk* on en-sukuinen → filerad

mild = mieto

Adjektiivi *mild* seuraa omistussanaa *fiskens* (kalan) → milda

HUR KAN MAN TILLAGA FISK?

Para ihop **verben** med deras finska motsvarigheter

1. filea I	☐ grillata
2. fritera I	☐ hiillostaa
3. gratinera I	☐ keittää
4. grava I	☐ kuorruttaa
5. grilla I	☐ kypsentää uunissa
6. halstra I	☐ fileerata
7. koka I/II	☐ marinoida
8. lägg/a, -er, lade, lagt in	☐ muhentaa
9. marinera I	☐ paistaa, kypsentää
10. röka II	☐ savustaa
11. salta I	☐ suolata
12. steka II	☐ graavata
13. stuva I	☐ säilöä
14. ugnsbaka I	☐ uppopaistaa

FACIT

1. filea I	5	grillata
2. fritera I	6	hiillostaa
3. gratinera I	7	keittää
4. grava I	3	kuorruttaa
5. grilla I	14	kypsentää uunissa
6. halstra I	1	fileerata
7. koka I/II	9	marinoida
8. lägg/a, -er, lade, lagt in	13	muhentaa
9. marinera I	12	paistaa, kypsentää
10. röka II	10	savustaa
11. salta I	11	suolata
12. steka II	4	graavata
13. stuva I	8	säilöä
14. ugnsbaka I	2	uppopaistaa

RECEPT

Läs några recept och skriv in alla **verb som står i imperativformen** här:
Lue joitakin reseptejä ja kirjoita löytämäsi verbien käskymuodot tähän:

Hur bildar man **imperativ** av följande verb?
Miten käskymuoto muodostetaan seuraavista verbeistä?

skala (kuoria) _____

snitta (leikata, viiltää) _____

spola (huuhdella) _____

skära (leikata) _____

fylla (täyttää) _____

steka (paistaa) _____

röra (hämmittää) _____

ta (ottaa) _____

FACIT

Verbit, joiden päätte preesensissä on -ar:

skala → skala

snitta → snitta

spola → spola

Verbit, joiden päätte preesensissä on -er tai jotka ovat päätteettömiä:

skära → skär

fylla → fyll

steke → stek

röra → rör

Lyhyet verbit:

ta → ta

Muista vielä verbit, joiden vartalossa on -mm-
komma → kom, esim. Kom ihåg!

PLANERA EN MENY

Enligt Livsmedelssäkerhetsverket Evira bör vi äta fisk minst två, helst tre gånger i veckan.
Bekanta dig med recepten i broschyren och planera menyn för klassens lägerskola i skärgården!

Presentera din idé för de andra!

PRESENTERA EN FISKART**LAKE – GÄDDA – GÖS – ABBORRE – BRAXEN – MÖRT – NORS – STRÖMMING**

- Välj en av fiskarterna i broschyren och förbered dig för att berätta om den för din grupp.
- Läs först ordlistan som hör till din fiskart, och läs sedan texten. Du behöver inte förstå allt!
- Gör anteckningar om fiskarten och markera alla viktiga ord.

LAKE (s.4)

rom, -men
flå III
skrapa I
torsk, -en 2
liknande
sötvatt/en, -net 5
bräckt vatt/en, -net 5
syrerik, -t, -a
kust, -en 3
insjö, -n 2
pryda II
skäggötöm, -men 2
kropp, -en 2
längd, -en 3
stjärt, -en 2

MADE

mäti
nylkeä
kaapia
turska
kaltainen
makeavesi
murtovesi
runsashappinen
rannikko
(sisä)järvi
koristaa
kalan parta
vartalo
pituuus
pyrstö

hud, -en 2	nahka
fläckig, -t, -a	laikukas, pilkullinen
skinn, -et 5	nahka
fjäll, -et 5	suomu
leka II	kutea
grun/d, -t, -da	matala
garn, -et 5	verkko
krok, -en 2	koukku
ryssja, -n 1	rysä
klubba I	kolkata
lektid, -en 3	kutuaika
seg, -t, a	nahkeा
slemmig, -t, -a	niljakas
gnid/a, -er, gned, gnidit	hangata, hieroa
ättiklösning, -en 2	etikkaliuos
lossna I	irrota
slem, -met	lima
fettfattig, -t, -a	vähärasväinen
bindväv, -en 2	sidekudos
ben, -et 5	ruoto
försiktig, -t, -a	varovainen
fördom, -en 2	ennakkoluulo
stuva I	muhentaa
halstra I	hiillostaa
romsäck, -en 2	mätipussi
rensning, -en 2	perkaaminen
hinna, -n 1	kalvo
elvisp, en 2	sähkövatkain
på låga varv	pienellä teholla
gastyg, -et 5	harsokangas
finmaskig, -t, -a	tiheäsilmäinen
sil, -en 2	siivilä
ta kål på	tehdä loppu jostakin
parasit, -en 3	loinen
lättalta/d, -t, -de	vähäsuolainen
fördel, -en 2	etu
tillbehör, -et 5	lisuke

PRESENTERA EN FISKART

LAKE – GÄDDA – GÖS – ABBORRE – BRAXEN – MÖRT – NORS – STRÖMMING

GÄDDA (s.6)

utmaning, -en 2
steka II
koka I/II
färs, -en 3
rom, -men
hacka I
lök, -en 2
skvätt, -en
rovfisk, -en 2
jägare, -n 5

HAUKI

haaste
paistaa
keittää
jauhelihä, mureke
mäti
hienontaa
sipuli
liraus
petokala
metsästäjä

sylvass, -t, -a	neulantervä
rejäl, -t, -a	aikamoinen, reilu
gap, -et 5	kita, suu
långsmal, -t, -a	pitkulainen
kamouflage, -t	suoja, naamio
förmåga, -n 1	kyky
röra II sig	liikkua
blixtnabb, -t, -a	salamannopea
avstånd, -et 5	etäisyys
livnära II sig	elättää
fånga I	pyydystää
ligga i bakhåll	olla väijyksissä
smyga II sig	hiipiä, pajahtaa
byte, -t 4	saalis
havsvik, -en 2	merenlahti
fjälltrakt, -en 3	tunturiseutu
långgrun/d, -t, -da	matalapohjainen
lek, -en 2	kutu
månadsskifte, -t 4	kuunvaihde
tillväxt, -en 3	kasvu
nät, -et 5	verkko
katsa, -n 1	katiska
ryssja, -n 1	rysä
trolling	vetokalastus
spinnspö, -et 4	heittoistin, virveli
reta I	ärsyttää
småkornig, -t, -a	pienijyväinen
romsäck, -en 2	mätipussi
hinna, -n 1	kalvo
finmaskig, -t, -a	tiheäsilmäinen
sil, -en 2	siivilä
gastyg, -et 5	harsokangas

PRESENTERA EN FISKART

LAKE – GÄDDA – GÖS – ABBORRE – BRAXEN – MÖRT – NORS – STRÖMMING

GÖS (s.10)

lättrensa/d, -t, -de
läckerbit, -en 2
jämförbar, -t, -a
abborrfisk, -en 2
utseende, -t 4
gap, -et 5
tvärfläck, -en 2
långsträckt, -, -a
sidolinje, -n 3
dragning, -en 2
buk, -en 2
ryggfena, -n 1
fläck, -en 2
vass, -t, -a
stråle, -n 2

KUHA

helposti perattava
herkkupala
verrattavissa
ahvenkala
ulkonäkö
suu, kita
poikittainen laikku
pitkänomainen
kylkiviiva
vivahdus
vatsa, maha
selkäevä
laikku
tervä
piikki

tagg, -et 5	piikki
gällock, -et 5	kiduskansi
näthinna, -n 1	verkkokalvo
reflekterande	heijastava
hinna, -n 1	kalvo
syn, -en 3	näkö
ljusförhållande, -t 4	valo-olosuhde
grumlig, -t, -a	samea
syrerik, -t, -a	runsashappinen
stim, -met 5	parvi
utkant, -en 3	laitama
utbredningsområde, -t 4	levinneisyysalue
fors, -en 2	koski
vandra I	vaeltaa
plantera I	istuttaa
kust, -en 3	rannikko
Finska viken	Suomenlahti
Skärgårdshavet	Saaristomeri
Bottniska viken	Pohjanlahti
skärgård, -en 2	saaristo
lek, -en 2	kutu
grun/d, -t, -da	matala
grusig, -t, -a	sorainen
lerig, -t, -a	savinen
romkorn, -et 5	mätimuna
klibba I	takertua
underlag, -et 5	pohja
kvist, -en 2	oksa
enris, -et	katajanhavu
hane, -n 2	uros, koiras
utveckling, -en 2	kehitys, kehittyminen
drag, -et 5	uistin
ryssja, -n 1	rysä
nät, -et 5	verkko
ben, -et 5	ruoto
plocka I	nyppiä
tillagning, -en 2	valmistus

PRESENTERA EN FISKART

LAKE – GÄDDA – GÖS – ABBORRE – BRAXEN – MÖRT – NORS – STRÖMMING

ABBORRE (s.12)

randig, -t, -a
rygg, -en 2
fena, -n 1
artbestämma II
mångsidig, -t, -a
steka II
röka II
filéa I
koka I/II
ugnsbaka I
igenkännbar, -t, -a
bukfena, -n 1
sylvass, -t, -a
föremål, -et 5
taggig, -t, -a

AHVEN

juovainen
selkä
evä
määritellä laji
monipuolinen
paistaa
savustaa
fileerata
keittää
kypsentää uunissa
tunnistettavissa oleva
vatsaevä
neulanterävä
esine
piikikäs

borstig, -t, -a	harjaksinen
gös, -en 2	kuha
gärs, -en 2	kiiski
bräckt vatt/en, -net 5	murtovesi
Östersjön	Itämeri
skärgård, -en 2	saaristo
anpassningsförmåga, -n 1	sopeutumiskyky
förökningssmetod, -en 3	lisääntymistapa
flexib/el, -elt, -la	joustava
matvana, -n 1	ruokatottumus
leka II	kutea
grun/d, -t, -a	matala
yng/el, -let 5	kalanpoikanen
näringsrik, -t, a	runsasravinteinen
sur, -t, -a	hapan
näringsfattig, -t, -a	vähäravinteinen
föda, -n	ravinto, ruoka
stim, -met 5	parvi
ryssja, -n 1	rysä
lektid, -en 3	kutuaika
katsa, -n 1	katiska
pimpelfiske, -t	pilkintä
rovgirig, -t, -a	saalinhimoinen
husbehov	kotitarve
buljong, -en 3	liemi
remsa, -n 1	suikale, kaistale
ben, -et 5	ruoto
benfri, -tt, -a	ruodoton
tillaga I	valmistaa
smörsteka II	paistaa voissa
rom, -men	mäti
romsäck, -en 2	mätipussi
hinna, -n 1	kalvo
förtäring, -en 2	nauttiminen
amma I	imettää
gravid	raskaana oleva
kvicksilv/er, -ret	elohopea

PRESENTERA EN FISKART

LAKE – GÄDDA – GÖS – ABBORRE – BRAXEN – MÖRT – NORS – STRÖMMING

BRAXEN (s.16)

uppskatta I
beundrare, -n 5
karpfisk, -en 2
mört, -en 2
ben, -et 5
kroppsform, -en 3

LAHNA

arvioida, arvostaa
ihailija
karppikala
särki
ruoto
vartalonmuoto

platt, -, -a	litteä, tasainen
skilja II (från något)	erottaa jostakin
faren, -, 2	sulkava
björkna, -n 1	pasuri
bakfena, -n 1	peräevä
stråle, -n 2	piikki
grun/d, -t, -da	matala
skärgårdsvik, -en 2	saaristonlahti
rinnande	juokseva
bäck, -en 2	puro
insjöområde, -t 4	järvialue
stim, -met 5	parvi
lary, -en 2	toukka
bottendjur, -et 5	pohjaeläin
bastard, -en 3	risteymä
nät, -et 5	verkko
ryssja, -n 1	rysä
katsa, -n 1	katiska
långrev, -en 2	pitkäsiima
sidofångst, -en 3	sivusaalis
benrik, -t, -a	runsasruotoinen
dig/er, -ert, -ra	suuri
skära, skär, skar, skurit	leikata
bit, -en 2	pala
kapa I	pilkkoja
bukhåla, -n 1	vatsaontelo
svampstuvning, -en 2	sienimuhennos
tillaga I	valmistaa

PRESENTERA EN FISKART

LAKE – GÄDDA – GÖS – ABBORRE – BRAXEN – MÖRT – NORS – STRÖMMING

MÖRT (s.18)

sötvatt/en, -net 5
bräckt vatt/en, -net 5
fjäll, -et 5
anseende, -t 4
agn, -et 5
föda, -n
bortse, -ser, -såg, -sett (från)
benriklighet, -en
skim/mer, -ret
fena, -n 1
öga, -t, ögon, -en
id, -en 2
sarv, -en 2

SÄRKI

makea vesi
murtovesi
suomu
maine, arvonanto
syötti
ravinto
ei ottaa lukuun
ruotoisuus
hohto
evä
silmä
säyne
sorva

björkna, -n 1	pasuri
härleda II	johtaa
ursprung, -et 5	alkuperä
Östersjön	Itämeri
livsmiljö, -n 3	elinymppäristö
rom, -men	mäti
utveckla I	kehittää
salthalt, -en	suolapitoisuus
lek, -en 2	kutu
avrinningsvatt/en, -net 5	valumavesi
mossa, -n 1	sammal
alg, -en 3	levä
blötdjur, -et 5	nilviäinen
larv, -en 3	toukka
insekt, -en 3	hyönteinen
vattenyta, -n 1	vedenpinta
pärlliknande	helmenomainen
utskott, -et 5	uloke
vårta, -n 1	känsä, syylä
huvud, -et 5	pää
framkropp, -en 2	eturuumis
metspö, -et 4	onki
sprallig, -t, -a	railakas
benäg/en, -et, -na	taipuvainen
bete, -t 4	syötti
gös, -en 2	kuha
gädda, -n 1	hauki
försurning, -en 2	happaneminen
utplantera I	istuttaa
behandling, -en 2	käsittely
acceptab/el, -elt, -la	hyväksyttävä
nivå, -n 3	taso
uppskatta I	arvostaa
inlagd	säilötty
tillagningssätt, -et 5	valmistustapa

PRESENTERA EN FISKART

LAKE – GÄDDA – GÖS – ABBORRE – BRAXEN – MÖRT – NORS – STRÖMMING

NORS (s.21)

doldis, -en 2
röka II
steka II
husbehov
efterfrågan, -
glänsande
slank, -t, -a
mun, -nen 2

KUORE

”tuntematon suuruus”
savustaa
paistaa
kotitarve
kysyntä
kiiltävä, hohtava
kapea
suu

rejäl, -t, -a	aikamoinen, reilu
underbett, -et	alapurenta
tand, -en, tänder, -na	hammas
glupsk, -t, -a	ahne
larv, -en 2	toukka
kräftdjur, -et 5	äyriäinen
fiskyg/el, -let 5	kalanpoikanen
islossning, -en 2	jäidenlähtö
mynningsområde, -t 4	joen suualue
bäck, -en 2	puro
älv, -en 2	joki
vårta, -n 1	känsä, syylä
liknande	kaltainen
utskott, -et 5	uloke
fena, -n 1	evä
håv, -en 2	haavi
not, -en 2	nuotta
ryssja, -n 1	rysä
nät, -et 5	verkko
nyfångad	vastapyydystetty
lättigenkänlig, -t, -a	helposti tunnistettava
illaluktande	pahanhajuinen
artnamn, -et 5	lajinimi
stink/a, -er, stank, stunkit	haista
uppgång, -en 2	nousu
efterfrågan, -	kysytä
anseende, -t 4	maine, arvonanto
läckerhet, -en 3	herkku
undanskymd	”peitetty”
aska, -n	tuhka

PRESENTERA EN FISKART

LAKE – GÄDDA – GÖS – ABBORRE – BRAXEN – MÖRT – NORS – STRÖMMING

STRÖMMING (s.22)

mag/er, -ert, -ra
fånga I
handel, -n
fetthalt, -en

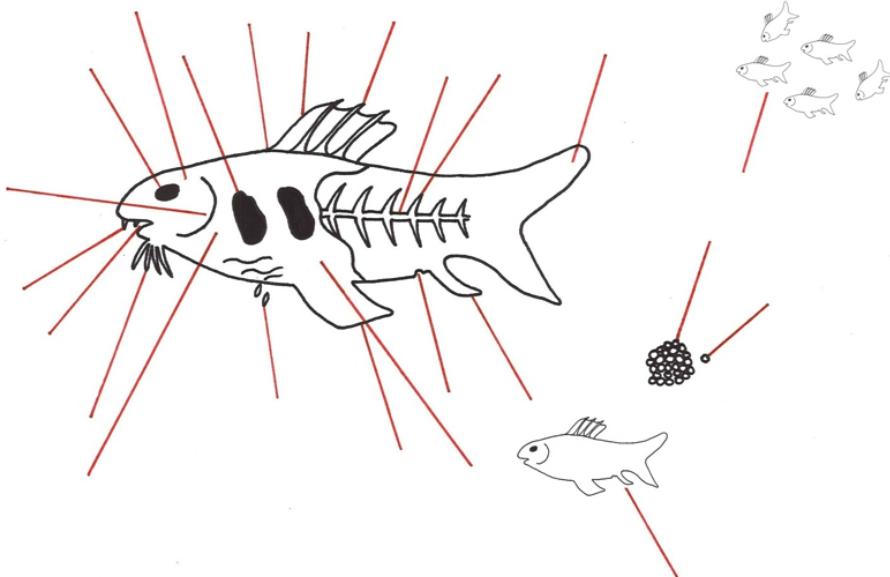
SILAKKA

vähärasvainen
pyydystää
kauppa, kaupankäynti
rasvapitoisuus

kroppsvikt, -en 3
blåaktig, -t, -a
skimrande
skilja II (från något)
vassbuk, -en
buk, -en 2
fjäll, -et 5
bestånd, -et 5
mängdmässigt
fångstfisk, -en 2
ryssja, -n 1
nät, -et 5
foderfisk, -en 2
pälsnäring, -en
regnbåge, -en
konsumtion, -en
halt, -en 3
uppmäta II
Livsmedelssäkerhetsverket
uppmانا I
försiktighet, -en
rensad
filead
flådd

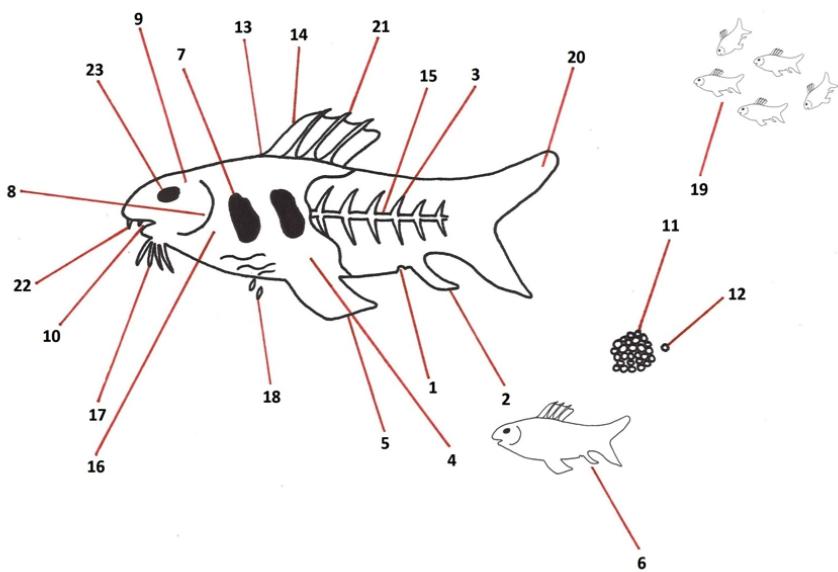
ruumiinpaino
sinertväär
hohtava
erottaa (jostakin)
kilohaili
vatsa, maha
suomu
kanta
määrällisesti
saaliskala
rysä
verkko
rehukala
turkistalous
kirjolohi
kulutus
pitoisuus
mitata
Elintarviketurvallisuusvirasto
kehottaa
varovaisuus
perattu
fileerattu
nyljetty

FISKKROPP

1. analöppning, -en 2
2. bakfena, -n 1
3. ben, -et 5
4. buk, -en 2
5. bukfena, -n 1
6. fiskyng/el, -let 5
7. fläck, -en 2
8. gällock, -et 5
9. huvud, -et 5
10. mun, -nen 2
11. rom, -men
12. romkorn, -et 5
13. rygg, -en 2
14. ryggfena, -n 1
15. ryggrad, -en 3
16. hud, -en 2; skinn, -et 5
17. skäggtöm, -men 2
18. slem, -met
19. stim, -met 5
20. stjärt, -en 2
21. stråle, -n 2
22. tand, -en, tänder, -na
23. öga, -t, ögon, -en

FACIT

1. analöppning, -en 2 peräaukko
2. bakfena, -n 1 peräevä
3. ben, -et 5 ruoto
4. buk, -en 2 vatsa, maha
5. bukfena, -n 1 vatsaevä
6. fiskyng/el, -let 5 kalanpoikanen
7. fläck, -en 2 laikku
8. gällock, -et 5 kiduskansi
9. huvud, -et 5 päät
10. mun, -nen 2 suu
11. rom, -men mäti
12. romkorn, -et 5 mätimuna
13. rygg, -en 2 selkä
14. ryggfena, -n 1 selkäevä
15. ryggrad, -en 3 selkäranka
16. hud, -en 2; skinn, -et 5 nahka
17. skäggtöm, -men 2 kalan parta
18. slem, -met lima
19. stim, -met 5 parvi
20. stjärt, -en 2 pyrstö
21. stråle, -n 2 piikki
22. tand, -en, tänder, -na hammas
23. öga, -t, ögon, -en silmä

ODLAD FISK (s.26 i broschyren)

a. Hur läser du följande siffror och uttryck på svenska?

vuonna 2012

482

178

2/3

11 275

89 %

10 %

10 448

yli 30 vuotta sitten

1970-luvun lopussa ja 1980-luvun alussa

1990-luvulla

0,9–1,2 kiloa

2,4 kiloa

b. Berätta om texten *Odlad fisk* (s.26) på svenska med hjälp av dessa uttryck!

FACIT

a.

År tjugohundra tolv

fyrahundraåttiotvå

hundrasjuttioåtta

två tredjedelar

elvatusen tvåhundrasjuttiofem

åttionio procent

tio procent

tiotusen fyrahundrafyrtoåtta

för över trettio år sedan

i slutet av nittonhundra sjutio- och början av nittonhundra åttialten

under nittonhundra nittioåret

noll komma nio till ett komma två kilo

två komma fyra kilo

b.

År 2012 fanns 482 vattenbruksanläggningar i Finland, av dessa var 178 specialiserade på matfiskproduktion.

Av matfiskanläggningarna var två tredjedelar lokaliserade i havet.

Regnbågen stod för 11 275 ton av produktionen, över 89 procent.

Siken representerade 10 procent av produktionen.

2012 producerades 10 448 ton matfisk i havet.

Man började odla fisk i Finland för över 30 år sedan.

Efter en skakig uppstart i slutet av 1970- och början av 1980-talen fick fiskodlingen dåligt rykte i Finland.

Under 1990-talet skärptes miljöregleringen ytterligare.

Regnbågen kräver bara 0,9–1,2 kilo foder för 1 kilos tillväxt.

Broiler kräver 2,4 kilo foder.

c. Läs texten *Odlad fisk* på s.26 och besvara frågorna:

1. Vilka problem fanns det då man började med fiskodling på 70- och 80-talen?

Mitä ongelmia kalankasvatuksessa oli sen alkuai koina 70- ja 80-luvuilla?

2. Hur ser läget ut i dag?

Miltä tilanne näyttää nykyään?

3. Vilka fiskarter odlar man i Finland?

Mitä kalalajeja viljellään Suomessa?

4. Vilka fördelar har fisk jämfört med kött?

Mitkä ovat kalan hyviä puolia verrattuna lihaan?

FACIT

1. Det fanns ingen lagstiftning eller reglering och man kunde starta en fiskodling var man ville. Utfordring hade inga begränsningar och fiskodlingarna började stinka.

Ei ollut lainsäädäntöä tai säädöksellä, ja kalankasvattamon saattoi perustaa minne halusi. Ruokintaa ei rajoitettu mitenkään, ja kalaviljemät alkoivat haista.

2. I dag har man strängare miljöreglering och förbättrad teknik. Spillet är litet och man försöker utveckla nya fodersorter av t.ex. bakterier, alger och musslor.

Nykyisin ympäristösääntely on tiukempaa ja tekniikkaa parempaa. Hävikki on pieni, ja esimerkiksi baktereereista, levistä ja simpukoista kehitetään uusia rehuja.

3. Främst regnbåge, men också sik och även havsöring och abborre.

Kirjolohta sekä jossain määrin siikaa, myös taimenta ja ahventa on yritetty viljellä.

4. Fet fisk innehåller rikligt med omättade fettsyror. Fisk kräver mindre foder än kött och är därför en klimatsmartare proteinkälla.

Rasvainen kala sisältää paljon tydyttymättömiä rasvahappoja. Kala tarvitsee kasvaakseen myös vähemmän rehua, ja on siksi ilmastoystävälliisempi proteiininlähte.

ÖVERSÄTT TILL SVENSKA MED HJÄLP AV DEN ALFABETISKA ORDLISTAN

1. Kala sisältää runsaasti mineraaleja ja vitamiineja.

2. Kalan syöminen voi vähentää sydän- ja verisuonisairauksien riskiä.

3. Elintarviketurvallisuusvirasto Eviran mukaan meidän tulisi syödä kalaa vähintään 2, mieluummin 3 kertaa viikossa.

4. Monet kalat kutevat kevään aikana matalassa vedessä.

5. Kalat, jotka saalistavat huonoissa valo-olosuhteissa, tarvitsevat hyvän näkökyvyn.

6. Suomessa monet lajit elävät levinneisyysalueensa reunalla.

7. Pilkkiminen on suosittu harrastus saaristossa talvella.

8. Raskaana olevia naisia suositellaan luopumaan tiettyjen kalalajien syömisenstä.

9. Itämeren murtovesi on monien kalojen elinympäristö.

10. Pikkukalat voivat toimia syöttinä sille, joka haluaa kalastaa suurempia kaluja.

11. Silakkaa käytetään rehukalana turkistaloudessa ja kalankasvatuksessa.

12. 1970-luvun lopussa kalanviljely sai huonon maineen, mutta nykyään tilanne on täysin toisenlainen.

FACIT

1. Fisk innehåller rikligt med mineraler och vitaminer.
2. Att äta fet fisk kan minska risken för hjärt- och kärlsjudomar.
3. Enligt Livsmedelssäkerhetsverket Evira bör vi äta fisk minst två, helst tre gånger i veckan.
4. Många fiskar leker under vår på grunt vatten.
5. Fisk som jagar i dåliga ljusförhållanden behöver god syn.
6. I Finland lever många arter i utkanten av sitt utbredningsområde.
7. Pimpelfiske är en populär hobby i skärgården på vintern.
8. Gravida kvinnor rekommenderas avstå från att äta vissa fiskarter.
9. Det bräckta vattnet i Östersjön är livsmiljö för många fiskar.
10. Småfiskar kan fungera som bete för den som vill fiska större fisk.
11. Strömming används som foderfisk i pälsnäring och vid fiskodling.
12. I slutet av 1970-talet fick fiskodlingen dåligt rykte men i dag är läget helt annorlunda.

TYCKER DU OM FISK?

A

- Arbata parvis.
- A översätter den första frågan till svenska,
B hjälper och rättar.
- Sedan är det B:s tur att översätta.
- Då ni har översatt frågorna till svenska kan ni
diskutera temat i smågrupper.

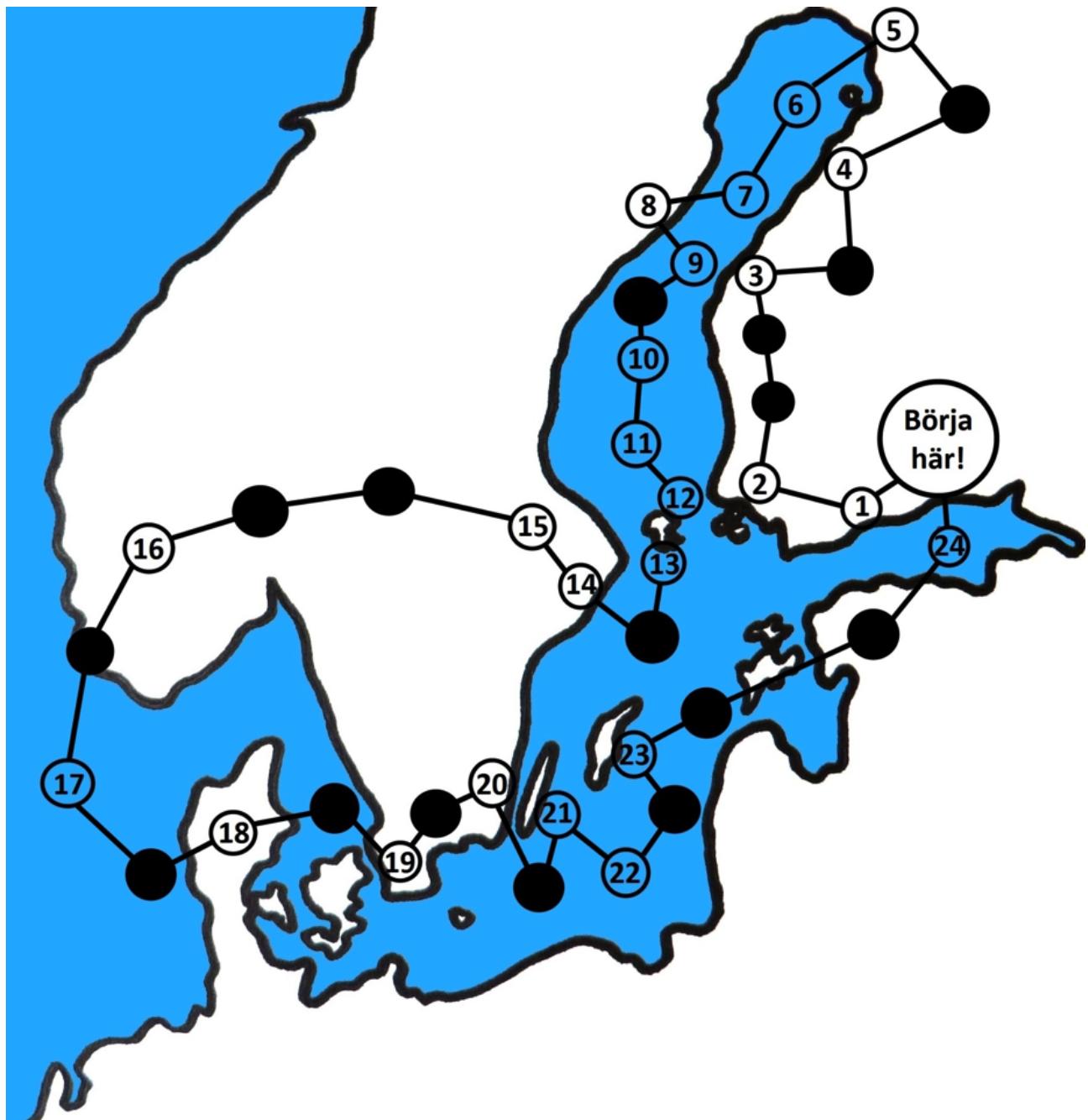
1. *Pidätkö kalasta?***2. *Hur ofta äter du fisk?*****3. *Milloin söit viimeksi kalaa?*****4. *Vad är din favoritfiskrätt?*****5. *Miksi kalan syöminen on hyödyllistä?*****6. *Hur ofta borde man äta fisk?*****7. *Mitä kalalajeja meillä on Suomessa?*****8. *Fiskar du själv?*****9. *Onko sinulla jokin hauska muisto kalasta?*****10. *Vilka finländska maträdder skulle du bjuda
utländska gäster på?***

B

- Arbata parvis.
- A översätter den första frågan till svenska,
B hjälper och rättar.
- Sedan är det B:s tur att översätta.
- Då ni har översatt frågorna till svenska kan ni
diskutera temat i smågrupper.

1. *Tycker du om fisk?***2. *Kuinka usein syöt kalaa?*****3. *När åt du senast fisk?*****4. *Mikä on lempikalaruokalajisi?*****5. *Varför är det nyttigt att äta fisk?*****6. *Kuinka usein pitäisi syödä kalaa?*****7. *Vilka fiskarter har vi i Finland?*****8. *Kalastatko itse?*****9. *Har du något roligt minne av fisk?*****10. *Mitä suomalaisia ruokalajeja tarjoaisit ulko-
maalaissille vieraille?***

Östersjön

ÖSTERSJÖN – FRÅGOR

1. Vilken fisk? Den kan fångas också i Helsingfors-regionen. Den har brett huvud med skäggtöm och kroppen är lång.
2. Åbotrakten är känd för sin skärgård. Hur många öar och skär hör till den?
3. Vilken fisk? Den förekommer lokalt också i Bottniska viken. Den har god syn och kan jaga i dåliga ljusförhållanden.
4. Vilken fisk? Den äter främst insektslarver och andra bottendjur och den är mycket rik på ben.
5. Vilken fisk? Den lever i sjöar och havsvikar i hela landet. Den kan röra sig mycket snabbt och den äter andra fiskar, även av samma art.
6. Vad heter *Perämeri* på svenska?
7. Vad heter *Merenkurkku* på svenska?
8. Vilken fisk? Den lever i Östersjön och kan fångas också i Umeå centrum. Den används ofta som bete för större fisk och den är mycket känslig för försurning.
9. Vasa (Finland) är Umeås (Sverige) närmaste stad. Hur långt är avståndet mellan Umeå och Vasa?
10. Vad heter *Selkämeri* på svenska?
11. Vad heter *Pohjanlahti* på svenska?
12. Vad är Finlands nationalfisk?
13. På Åland odalar man mycket fisk. Vilka fiskarter odlas i Finland?
14. Man kan ta färjan till Stockholm från Åbo och Helsingfors. Hur långt är det direkta avståndet mellan Åbo och Stockholm samt Helsingfors och Stockholm?
15. Det sägs att Carl von Linné beklagade över fiskstanken i Uppsala. Vilken fiskart är det fråga om?
16. Man kan köpa norsk lax i Finland. Men vad heter *kirjolohi* på svenska?
17. Vad heter *Pohjanmeri* på svenska?
18. Det är populärt bland turister att fiska i Danmark. Vad heter *verkko*, *onki* och *katiska* på svenska?
19. Öresundsbron förenar Danmark och Sverige. När blev den nästan 8 km långa bron färdig?
20. Vad kallas sill som fångas norr om Kalmar i Östersjön?
21. Vad heter den här ön?
22. Salthalten i Östersjön varierar i dess olika delar. Hur säger man *murtovesi* på svenska?
23. Vad heter den här ön?
24. Vad heter *Suomenlahti* på svenska?

ÖSTERSJÖN – SVAR

1. Lake
2. Cirka 20 000
3. Gös
4. Braxen
5. Gäddä
6. Bottenviken
7. Kvarken
8. Mört
9. 80 km
10. Bottnishavet
11. Bottniska viken
12. Abborre
13. Främst regnbåge, men också sik samt försöksvist havsöring och abborre.

14. Åbo-Stockholm: 266 km, Helsingfors-Stockholm: 397 km
15. Nors
16. Regnbåge
17. Nordsjön
18. Nät/garn, metspö och katsa
19. År 2000
20. Strömming
21. Öland
22. Bräckt vatten
23. Gotland
24. Finska viken

ORD

A		
abborrfisk, -en 2	ahvenkala	suuri
abborre, -n 2	ahven	pakastettu
acceptab/el, -elt, -la	hyväksytävä	"tuntematon suuruus"
agn, -et 5	syötti	uistin
alg, -en 3	levä	vivahdus
amma I	imettää	lävikkö, siivilä
analöppning, -en 2	perääukko	vuorokausi
anpassningsförmåga, -n 1	sopeutumiskyky	
anseende, -t 4	maine, arvonanto	
artbestämma II	määritellä laji	
artnamn, -et 5	lajinimi	
aska, -n	tuhka	
avrinningsvatt/en, -net 5	valumavesi	
avstånd, -et 5	etäisyys	
B		
bakfena, -n 1	peräevä	sulkava
bastard, -en 3	risteymä	kiinteä
begränsning, -en 2	rajoitus	evä
begynnelse, -n 3	alku	vähärasvainen
behandling, -en 2	käsittely	rasvapitoisuus
ben, -et 5	ruoto	rasvahappo
benfri, -tt, -a	ruodoton	fileerata
benrik, -t, -a	runsasruotoinen	fileerattu
benriklighet, -en	ruotoisuus	tiheäsimäinen
benög/en, -et, -na	taipuvainen	Suomenlahti
bestånd, -et 5	kanta	kalakanta
bete, -t 4	syötti	kalan ruumis
beundrade, -n 5	ihailija	kalanviljely
bindväv, -en 2	sidekudos	perkeet
bit, -en 2	pala	kalanpoikanen
björkna, -n 1	pasuri	suomu
blanda I	sekoittaa	tunturiseutu
blixtnabb, -t, -a	salamannopea	joustava
blåaktig, -t, -a	sinertävä	nylkeä
blötdjur, -et 5	nilviäinen	nyljetty
borstig, -t, -a	harjaksinen	laikku
bortse, -ser, -såg, -sett (från)	ei ottaa lukuun	laikukas, pilkullinen
bottendjur, -et 5	pohjaeläin	rehukala
Bottniska viken	Pohjanlahti	koski
braxen, -, braxnar, -na	lahna	eturuumis
brygga, -n 1	laituri, silta	vapaa-ajan kalastaja
bräckt vatt/en, -net 5	murtovesi	käristää
buk, -en 2	vatsa, maha	pyydystää
bukfena, -n 1	vatsaevä	saaliskala
bukhåla, -n 1	vatsaontelo	jauhelihha, mureke
buljong, -en 3	liemi	tuore
byte, -t 4	saalis	ravinto
bäck, -en 2	puro	etu
D		ennakkoluulo
deg, -en 2	taikina	esine
		kyky
		varovainen
		varovaisuus

försurning, -en 2	happaneminen	J	metsästäjä
förtäring, -en 2	nauttiminen	jägare, -n 5	verrattavissa
förökningsmetod, -en 3	lisääntymistapa	jämförbar, -t, -a	hiiva
G		jäst, -en	
gap, -et 5	kita, suu	K	
garn, -et 5	verkko	kamouflage, -t	suoja, naamio
garnera I	koristella	kapo I	pilkko
gastyg, -et 5	harsokangas	karpfisk, -en 2	karppikala
glupsk, -t, -a	ahne	kastrull, -en 3	kattila, kasari
glänsande	kiiltävä, hohtava	katsa, -n 1	katiska
gnid/a, -er, gned, gnidit	hangata, hieroa	kavla I	kaaviloida
grava I	graavata	klibba I	takertua
gravid	raskaana oleva	klubba I	kolkata
grilla I	grillata	klumpa I sig	paakkuntua
grumlig, -t, -a	samea	kniv, -en 2	veitsi, puukko
grun/d, -t, -da	matala	knåda I	alustaa
grusig, -t, -a	sorainen	koka I/II	keittää
gädda, -n 1	hauki	konsekvens, -en 3	seuraus
gäl, -en 2	kidus	konsumtion, -en	kulutus
gällock, -et 5	kiduskansi	kost, -en	ravinto, ruoka
gärs, -en 2	kiiski	krok, -en 2	koukku
gös, -en 2	kuha	kropp, -en 2	vartalo
H		kroppsform, -en 3	vartalonmuoto
hacka I	hienontaa	kroppsvikt, -en 3	ruumiinpaino
halstra I	hiilostaa	krydda, -n 1	mauste
halt, -en 3	pitoisuus	kräftdjur, -et 5	äyriäinen
handel, -n	kauppa, kaupankäynti	kust, -en 3	rannikko
hane, -n 2	uros, koiras	kvicksilv/er, -ret	elohopea
hantverk, -et 5	käsityö	kvist, -en 2	oksa
hav, -et 5	meri	kylstel, -t, -a	kylmästä kankea
havsvik, -en 2	merenlahti	L	
havsöring, -en 2	taimen	lake, -n 2	made
hinna, -n 1	kalvo	lary, -en 2	toukka
hjärt- och kärlsjukdom, -en 2	sydän- ja verisuoni-sairaus	lek, -en 2	kutu
hud, -en 2	nahka	leka II	kutea
husbehov	kotitarve	lektid, -en 3	kutuaika
hushållspapp/er, -ret 5	talouspaperi	lerig, -t, -a	savinen
huvud, -et 5	pää	ligga I bakhåll	olla väijyksissä
hållbarhetstid, -en 3	säilyvyysaika	liknande	kaltainen
hålslev, -en 2	reikäkauha	livnära II sig	elättää
håv, -en 2	haavi	livsmed/el, -let 5	elintarvike
hälsofar, -n 1	terveysvaara	Livsmedelssäkerhetsverket	Elintarviketurvallisuus-virasto
härleda II	johtaa		elinypäräistö
I		livsmiljö, -n 3	haalea
id, -en 2	säyne	ljum/men, -met, -na	valo-olosuhde
igenkännbar, -t, -a	tunnistettavissa oleva	ljusförhållande, -t 4	kansi
illaluktande	pahanhajuinen	lock, -et 5	irrota
inlagd	säilötty	lossna I	matalapohjainen
insekt, -en 3	hyönteinen	långgrun/d, -t, -da	pitkäsiima
insjö, -n 2	(sisä)järvi	långrev, -en 2	pitkulainen
insjöområde, -t 4	järvialue	långsmal, -t, -a	pitkänomainen
islossning, -en 2	jäidenlähtö	långsträckt, -, -a	herkkupala
		läckerbit, -en 2	herkku
		läckerhet, -en 3	

längd, -en 3	pituus	regnbåge, -en	kirjolohi
lättigenkänlig, -t, -a	helposti tunnistettava	rejäl, -t, -a	aikamoinen, reilu
lättrenga/d, -t, -de	helposti perattava	remsa, -n 1	suikale, kaistale
lätttsalta/d, -t, -de	vähäsuolainen	rensad	perattu
lätttsmält	helposti sulava	rensning, -en 2	perkaaminen
lök, -en 2	sipuli	reta I	ärsyttää
lös, -t, -a	löysä	rinnande	juokseva
M		rivjärn, -et 5	raastinrauta
mag/er, -ert, -ra	vähärasvainen	rom, -men	mäti
mage, -n 2	vatsa, maha	romkorn, -et 5	mätimuna
matberedare, -n 5	monitoimikone	romsäck, -en 2	mätipussi
matvana, -n 1	ruokatottumus	rovfisk, -en 2	petokala
metspö, -et 4	onki	rovgirig, -t, -a	saaliinhimoinen
mil/d, -t, -a	mieto	rygg, -en 2	selkä
miljöreglering, -en 2	ympäristösääntely	ryggfena, -n 1	selkäevä
miljötillstånd, -et 5	ympäristölupa	ryggrad, -en 3	selkäranka
mineral, -et 3	mineraali	rykte, -t 4	maine
mossa, -n 1	sammal	ryssja, -n 1	rysä
mun, -nen 2	suu	röka II	savustaa
mussla, -n 1	simpukka	röra II sig	liikkua
mynningsområde, -t 4	joen suualue	S	koskea, hämmentää
månadsskifte, -t 4	kuunvaihde	salthalt, -en	suolapitoisuus
mångsidig, -t, -a	monipuolinen	sarv, -en 2	sorva
mås, -en 2	lokki	sed, -en 3	käytöstapa, tapa
mängdmässigt	määrällisesti	seg, -t, a	nahkeaa
mört, -en 2	särki	sidofångst, -en 3	sivusaalis
N		sidolinje, -n 3	kylkiviiva
nagga I	pistellä reikiä	sil, -en 2	siivilä
nivå, -n 3	taso	sjösäkerhet, -en	meriturvallisuus
nors, -en 2	kuore	skala I	kuoria
not, -en 2	nuotta	skilja II (från något)	erotaa jostakin
nyfångad	vastapyydytetty	skim/mer, -ret	hohto
näringsfattig, -t, -a	vähärvainteen	skimrande	hohtava
näringsrik, -t, a	runsasravainteen	skinn, -et 5	nahka
nässla, -n 1	nokkonen	skivad	viipaloitu
nät, -et 5	verkko	skrapa I	kaapia
näthinna, -n 1	verkkokalvo	skrov, -et 5	kuolleen eläimen ruumis
P		skumma I	kuoria vaalto
panna, -n 1	pannu	skvätt, -en	liraus
parasit, -en 3	loinen	skål, -en 2	kulho
pimpelfiske, -t	pilkintä	skäggöm, -men 2	kalan parta
plantera I	istuttaa	skära, skär, skar, skurit	leikata
platt, -, -a	litteä, tasainen	skärgård, -en 2	saaristo
plocka I	nyppiä	Skärgårdshavet	Saaristomeri
potatisklyfta, -n 1	perunalohko	skärgårdsvik, -en 2	saaristonlahti
produktion, -en 3	tuotanto	skölja II	huuhdella
proteinkällä, n 1	proteiinin lähde	slank, -t, -a	kapea
pryda II	koristaa	slem, -met	lima
på låga varv	pienellä teholla	slemmig, -t, -a	niljakkas
pälsnäring, -en	turkistalous	slev, -en 2	kauha
pärlliknande	helmenomainen	smet, -en 3	seos, taikina
R		smyga II sig	hiipiä, pajahtaa
randig, -t, -a	juovainen		
reflekterande	heijastava		

småkornig, -t, -a	pienijyväinen	tvärfläck, -en 2	poikittainen laikku
smörj/a, -er, smorde, smort	voidella	tärning, -en 2	kuutio
smörsteka II	paistaa voissa	U	
snabbmata, -en	pikaruoka	ugnsbaka I	kypsentää uunissa
snitta I	leikata, viiltää, tehdä	undanskymd	"peitetty"
	viilto	underbett, -et	alapurenta
sommarstuga, -n 1	kesämökki	underlag, -et 5	pohja
spill, -et	hävikki, hukka	uppgång, -en 2	nousu
spinnspö, -et 4	heittoistin, virveli	uppmana I	kehottaa
spola I	huuhdella	uppmäta II	mitata
sprallig, -t, -a	railakas	uppskatta I	arvioida, arvostaa
sprida II sig	levitä	ursprung, -et 5	alkuperä
steka II	paistaa, kypsentää	utbredningsområde, -t 4	levinneisyysalue
stim, -met 5	parvi	utkant, -en 3	laitama
stink/a, -er, stank, stunkit	haista	utmaning, -en 2	haaste
stjärt, -en 2	pyrstö	utplantera I	istuttaa
strand, -en stränder, -na	ranta	utseende, -t 4	ulkonäkö
strupe, -n 2	kurkku	utskott, -et 5	uloke
stråle, -n 2	piikki	utveckla I	kehittää
strö III	sirotella	utveckling, -en 2	kehitys, kehittyminen
strömming, -en 2	silakka	V	
stuva I	muhentaa	vandra I	vaeltaa
sur, -t, -a	hapan	vass, -t, -a	terävä
svampstuvning, -en 2	sienimuhennos	vassbuk, -en	kilohaili
sylvass, -t, -a	neulanterävä	vattenbruksanläggning, -en 2	vesiviljelylaitos
syn, -en 3	näkö	vattengenomströmning, -en	veden läpivirtaus
syrerik, -t, -a	runsashappinen	vattenyta, -n 1	vedenpinta
sötvatt/en, -net 5	makeavesi	verksamhet, -en 3	toiminta
T		vik, -en 2	lahti
ta kål på	tehdä loppu jostakin	vitamin, -et 3	vitamiini
tagg, -et 5	piikki	vårdslös, -t, -a	leväperäinen,
taggig, -t, -a	piikkikäs	vårta, -n 1	varomaton
tand, -en, tänder, -na	hammas	Y	känsä, syylä
tillaga I	valmistaa	yng/el, -let 5	kalanpoikanen
tillagning, -en 2	valmistus	Ä	
tillagningssätt, -et 5	valmistustapa	älv, -en 2	joki
tillbehör, -et 5	lisuke	ättiklösning, -en 2	etikkaliuos
tillredningstid, -en 3	valmistasaika	Ö	
tillsätta, -sätter, -satte, -satt	lisätä	öga, -t, ögon, -en	silmä
tillväxt, -en 3	kasvu	Östersjön	Itämeri
torsk, -en 2	turska		
trolling	vetokalastus		

SANASTO

A		J	
ahne	glupsk, -t, -a	joki	älv, -en 2
ahven	abborre, -n 2	juovainen	randig, -t, -a
ahvenkala	abborrfisk, -en 2	järvialue	insjöområde, -t 4
alapurenta	underbett, -et	K	
alkuperä	ursprung, -et 5	kaapia	skrapa I
alustaa	knåda I	kaaviloida	kavla I
arvostaa, arvioida	uppskatta I	kalakanta	fiskbestånd, -et 5
E		kalan parta	skäggtöm, -men 2
elintarvike	livsmed/el, -let 5	kalan ruumis	fiskkropp, -en 2
Elintarviketurvallisuus	Livsmedelssäkerhets-	kalanpoikanen	(fisk)yng/el, -let 5
virasto	verket	kalanviljely	fiskodling, -en 2
elinympäristö	livsmiljö, -n 3	kaltainen	liknande
elohopea	kvicksilv/er, -ret	kalvo	hinna, -n 1
elättää	livnära II sig	kansi	lock, -et 5
ennakkoluulo	fördom, -en 2	kanta	bestånd, -et 5
erottaa jostakin	skilja II (från något)	capea	slank, -t, -a
eturuumis	framkropp, -en 2	karppikala	karpfisk, -en 2
etäisyys	avstånd, -et 5	kasvu	tillväxt, -en 3
evä	fena, -n 1	katajanhavu	enris, -et
F		katiska	katsa, -n 1
fileerata	filea I	kattila, kasari	kastrull, -en 3
fileerattu	filead	kauha	slev, -en 2
G		kehitys, kehittyminen	utveckling, -en 2
graavata	grava I	keittää	koka I/II
grillata	grilla I	kesämökki	sommarstuga, -n 1
H		kidus	gäl, -en 2
haalea	ljum/men, -met, -na	kiduskansi	gällock, -et 5
haaste	utmaning, -en 2	kiiltävä, hohtava	glänsande
haavi	håv, -en 2	kiinteä	fast, -, -a
haista	stink/a, -er, stank, stunkit	kiiski	gärs, -en 2
hammas	tand, -en, tänder, -na	kilohaili	vassbuk, -en
hangata, hieroa	gnid/a, -er, gned, gnidit	kirjolohi	regnbåge, -en
hapan	sur, -t, -a	kita, suu	gap, -et 5
happaneminen	försurning, -en 2	kolkata	klubba I
harsokangas	gastyg, -et 5	koski	fors, -en 2
hauki	gädda, -n 1	kotitarve	husbehov
heijastava	reflekterande	koukku	krok, -en 2
heittoistin, virveli	spinnspö, -et 4	kuha	gös, -en 2
herkku	läckerhet, -en 3	kulho	skål, -en 2
herkkupala	läckerbit, -en 2	kulutus	konsumtion, -en
hienontaa	hacka I	kuore	nors, -en 2
hiilostaa	halstra I	kuoria	skala I
hiiva	jäst, -en	kurkku	strupe, -n 2
hohtava	skimrande	kutea	leka II
huuhdella	skölja II, spola I	kutu	lek, -en 2
hyönteinen	insekt, -en 3	kutuaika	lektid, -en 3
I		kuunvaihde	månadsskifte, -t 4
istuttaa	plantera I, utplantera I	kuutio	tärning, -en 2
Itämeri	Östersjön	kyky	förmåga, -n 1
		kylkiviiva	sidolinje, -n 3

kysyntää	efterfrågan, -	nokkonen	nässla, -n 1
käristää	fräsa II	nuotta	not, -en 2
käsittely	behandling, -en 2	nylkeä	flå III
käsityö	hantverk, -et 5	näkö	syn, -en 3
käytöstapa, tapa	sed, -en 3	O	
L		oksa	kvist, -en 2
lahna	braxen, -, braxnar, -na	onki	metspö, -et 4
lahti	vik, -en 2	P	
laikku	fläck, -en 2	paakkuntuua	klumpa I sig
laikukas, pilkullinen	fläckig, -t, -a	pahanhajuinen	illaluktande
laituri, silta	brygga, -n 1	paistaa, kypsentää	steka II
lajinimi	artnamn, -et 5	pakastettu	djupfryst
leikata	skära, skär, skar, skurit	pala	bit, -en 2
leikata, viiltää, tehdä viiltö	snitta I	pannu	panna, -n 1
levinneisyysalue	utbredningsområde, -t 4	parvi	stim, -met 5
levitä	sprida II sig	pasuri	björkna, -n 1
levä	alg, -en 3	perkaaminen	rensning, -en 2
liemi	buljong, -en 3	perkeet	fiskrens, -et
liikkua	röra II sig	perunalohko	potatisklyfta, -n 1
lima	slem, -met	peräaukko	analöppning, -en 2
lisuke	tillbehör, -et 5	peräevä	bakfena, -n 1
lisätä	tillsätta, -sätter, -satte, -satt	petokala	rovfisk, -en 2
lisääntymistapa	förökningsmetod, -en 3	piikikäs	taggig, -t, -a
litteä, tasainen	platt, -, -a	piikki	tagg, -et 5; stråle, -n 2
loinen	parasit, -en 3	pikaruoka	snabbmat, -en
lokki	mås, -en 2	pilkintä	pimpelfiske, -t
lävikkö, siivilä	durkslag, -et	pilkko	kapa I
löysä	lös, -t, -a	pitkäsiima	långrev, -en 2
M		pitoisuus	halt, -en 3
made	lake, -n 2	pituus	längd, -en 3
maine	rykte, -t 4; anseende, -t 4	pohja	underlag, -et 5
makeavesi	sötvatt/en, -net 5	pohjaeläin	bottendjur, -et 5
matala	grun/d, -t, -da	Pohjanlahti	Bottniska viken
matalapohjainen	långgrun/d, -t, -da	puro	bäck, -en 2
mauste	krydda, -n 1	pyrstö	stjärt, -en 2
merenlahti	havsvik, -en 2	pyydystää	fånga I
meri	hav, -et 5	pää	huvud, -et 5
meriturvallisuus	sjösäkerhet, -en	R	
metsästäjä	jägare, -n 5	raastinrauta	rivjärn, -et 5
mieto	mil/d, -t,-a	rannikko	kust, -en 3
mineraali	mineral, -et 3	ranta	strand, -en stränder, -na
mitata	uppmäta II	raskaana	gravid
monipuolinen	mångsidig, -t, -a	rasvahappo	fettsyra, -n 1
monitoimikone	matberedare, -n 5	rasvapitoisuus	fetthalt, -en
muhentaa	stuva I	ravinto	föda, -n; kost, -en
murtovesi	bräckt vatt/en, -net 5	rehukala	foderfisk, -en 2
mäti	rom, -men	reikäkauha	hålslev, -en 2
mätimuna	romkorn, -et 5	risteymä	bastard, -en 3
mätipussi	romsäck, -en 2	runsashappinen	syrerik, -t, -a
N		runsasravinteinen	näringsrik, -t, a
nahka	hud, -en 2; skinn, -et 5	runsasruotoinen	benrik, -t, -a
nahkea	seg, -t, a	ruodoton	benfri, -tt, -a
niljakas	slemmig, -t, -a	ruokatottumus	matvana, -n 1
nilviäinen	blötdjur, -et 5	ruoto	ben, -et 5

ruumiinpaino	kroppsvikt, -en 3	taso	nivå, -n 3
rysä	ryssja, -n 1	terveysvaara	hälsofar, -n 1
S		terä	egg, -en 2
saaliinhimoinen	rovgirig, -t, -a	terävä	vass, -t, -a
saalis	byte, -t 4	toukka	larv, -en 2
saaliskala	fångstfisk, -en 2	tuhka	aska, -n
saaristo	skärgård, -en 2	tunturiseutu	fjälltrakt, -en 3
Saaristomeri	Skärgårdshavet	tuore	färsk, -t, -a
saaristonlahti	skärgårdsvik, -en 2	tuotanto	produktion, -en 3
samea	grumlig, -t, -a	turkistalous	pälsnäring, -en
sammal	mossa, -n 1	turska	torsk, -en 2
savinen	lerig, -t, -a	U	
savustaa	röka II	uistin	drag, -et 5
sekoittaa	blanda I	ulkonäkö	utseende, -t 4
selkä	rygg, -en 2	uloke	utskott, -et 5
selkäevä	ryggfena, -n 1	uros, koiras	hane, -n 2
selkäranka	ryggrad, -en 3	V	
seos, taikina	smet, -en 3	vaeltaa	vandra I
seuraus	konsekvens, -en 3	valmistaa	tillaga I
sidekudos	bindväv, -en 2	valmistus	tillagning, -en 2
sienimuhenenos	svampstuvning, -en 2	valmistusaika	tillredningstid, -en 3
siivilä	sil, -en 2	valmistustapa	tillagningssätt, -et 5
silakka	strömming, -en 2	valo-olosuhde	ljusförhållande, -t 4
silmä	öga, -t, ögon, -en	valumavesi	avrinningsvatt/en, -net 5
simpukka	mussla, -n 1	vapaa-ajan kalastaja	fritidsfiskare, -n 5
sinertävä	blåaktig, -t, -a	varovainen	försiktig, -t, -a
sipuli	lök, -en 2	vartalo	kropp, -en 2
sirotella	strö III	vartalonmuoto	kroppsform, -en 3
(sisä)järvi	insjö, -n 2	vastapyydystetty	nyfångad
sivusaalis	sidofångst, -en 3	vatsa, maha	buk, -en 2; mage, -n 2
sopeutumiskyky	anpassningsförmåga, -n 1	vatsaevä	bukfena, -n 1
sorainen	grusig, -t, -a	vatsaontelo	bukhåla, -n 1
sorva	sarv, -en 2	veden läpivirtaus	vattengenomströmning, -en
sulkava	faren, -, 2	vedenpinta	vattenyta, -n 1
suoja, naamio	kamouflage, -t	veitsi, puukko	kniv, -en 2
suolapitoisuus	salthalt, -en	verkko	garn, -et 5; näät, -et 5
Suomenlahti	Finska viken	verkokalvo	näthinna, -n 1
suomu	fjäll, -et 5	vesiviljelylaitos	vattenbruksanläggning, -en 2
suu	mun, -nen 2	vetokalastus	trolling
suuri	dig/er, -ert, -ra	viipaloitu	skivad
sydän- ja verisuonisairaus	hjärt- och kärlsjukdom, -en 2	vitamiini	vitamin, -et 3
syötti	agn, -et 5; bete, -t 4	vivahdus	dragning, -en 2
sähkövatkain	elvisp, en 2	voidella	smörj/a, -er, smorde, smort
säilyvyysaika	hållbarhetstid, -en 3	vuorokausi	dbyn, -et 5
säilöddy	inlagd	vähärasvainen	fettfattig, -t, -a;
särki	mört, -en 2	vähärvinteinen	mag/er, -ert, -ra
säyne	id, -en 2	vähäsuolainen	näringsfattig, -t, -a
T		Y	lätsalta/d, -t, -de
taikina	deg, -en 2	ympäristölupa	miljötillstånd, -et 5
taimen	havsöring, -en 2	ympäristösääntely	miljöreglering, -en 2
taipuvainen	benäg/en, -et, -na	Ä	
takertua	klibba I	äyriäinen	kräftdjur, -et 5
talouspaperi	hushållspapp/er, -ret 5		